

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE BARTOSZYCKIM
NA LATA 2012-2014**

Bartoszyce 31 sierpnia 2012 r.

*„Rodzina ... jest prawdziwym sanktuarium życia (...)
Miejsce, w którym życie może w sposób
właściwy być przyjęte i chronione (...).
Niezależnie od związków ciała i krwi,
prawdziwa miłość ojcowska i macierzyńska
gotowa jest przyjąć także dzieci pochodzące z innych rodzin,
obdarzając tym wszystkim, co jest potrzebne do życia i pełnego rozwoju”.*

Jan Paweł II Ewangelium Vitae

I. Wstęp

Jednym z obowiązków powiatu jest zapewnienie opieki i wychowania dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, w szczególności przez organizowanie opieki zastępczej jak również tworzenie i wdrażanie programów rozwojowych i wspierających dziecko i rodzinę. To na powiecie spoczywa trudne zadanie, wiążące się z doбором rodzin zastępczych na których spoczywać będzie misja wychowania dzieci, które nie mają możliwości ani warunków do prawidłowego rozwoju w środowisku naturalnym. Rodzina zastępcza stwarza możliwości poprawnego zaspokajania potrzeby bezpieczeństwa, miłości i więzi rodzinnej. Ponadto rodzina zastępcza pod względem funkcjonalnym i strukturalnym nie różni się prawie od naturalnej rodziny własnej.

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wypełniając ustawowy obowiązek Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszycach, jako bezpośredni wykonawca zadania opracował program rozwoju pieczy zastępczej w powiecie bartoszyckim, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreślił kierunki działań w perspektywie 3-letniej. Celem głównym jest zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków jej sprawowania oraz stosownych środków finansowych.

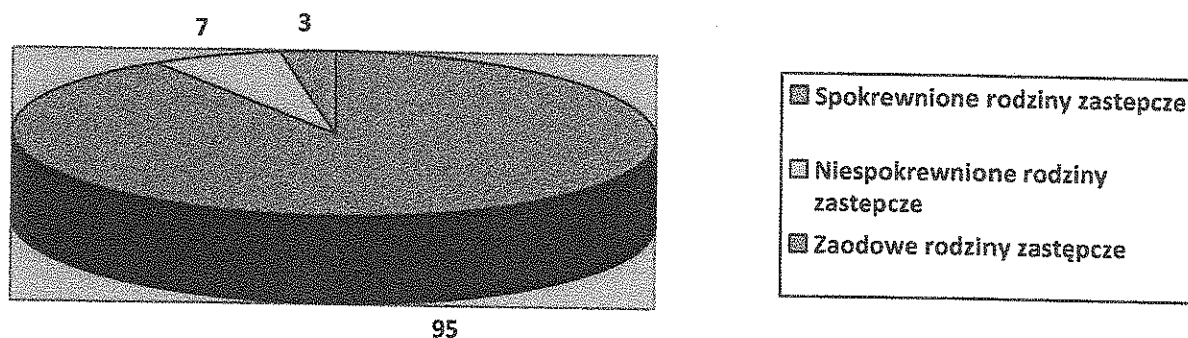
II. Charakterystyka rodzin zastępczych

Na terenie Powiatu Bartoszyckiego w 2011 r. zastępczą formą opieki i wychowania objętych było 151 dzieci, umieszczonych w 105 rodzinach zastępczych.

Na 105 rodzin zastępczych składa się:

- 1) 95 rodzin zastępczych spokrewnionych z dzieckiem w których wychowuje się 133 podopiecznych,
- 2) 7 rodzin niespokrewnionych, w których opiekę znalazło 12 dzieci,
- 3) 3 rodziny zawodowe, w których opiekę znalazło 6 dzieci,
 - 1 rodzina zastępcza wielodzietna, w której umieszczono 5 dzieci,
 - 2 rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego, w których przebywało 2 dzieci.

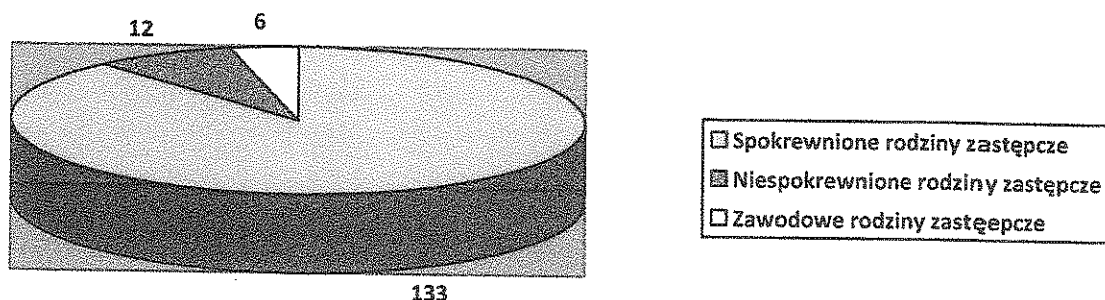
Wykres nr 1 – liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu bartoszyckiego w 2011r.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszczach

Na terenie powiatu bartoszyckiego zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie i rodzeństwo.

Wykres nr 2 – liczba dzieci w rodzinach zastępczych w 2011r.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszychach

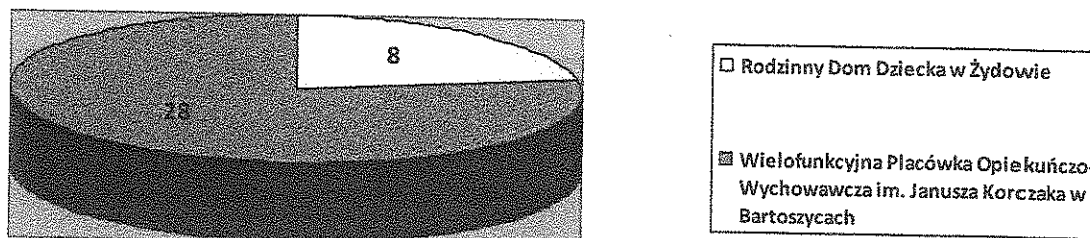
Zestawienie danych dotyczących liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w roku 2011 wskazuje, że najwięcej dzieci umieszczonych jest w rodzinach zastępczych spokrewnionych.

III. Charakterystyka instytucjonalnej pieczy zastępczej

Na terenie powiatu bartoszyckiego funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. Janusz Korczaka w Bartoszychach (WPO-W) – placówka typu socjalizacyjnego, obejmująca opieką dzieci w wieku od 3 do 18 lat, a w przypadku kontynuowania nauki do 25 r.ż. W WPO-W w Bartoszychach na dzień 31.08.2012r. przebywa 28 wychowanków, z których 22 pochodzi z terenu powiatu bartoszyckiego.
2. Rodzinny Dom Dziecka w Żydowie – placówka typu rodzinnego, zapewniająca opiekę zbliżoną do naturalnego środowiska rodzinnego. Na dzień 31.08.2012r. przebywa w nim 8 wychowanków, z których 4 pochodzi z terenu powiatu bartoszyckiego.

Wykres nr 3 - liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu bartoszyckiego na dzień 31 sierpnia 2012r.

Źródło: dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszczycach

IV. Charakterystyka osób usamodzielnianych

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskiwaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Zazwyczaj nie mogą liczyć na wsparcie ze strony swoich rodzin biologicznych. Ponadto osoby te cechuje często bierność, niechęć do zmian w życiu, zbyt niska motywacja do zdobywania wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Usamodzielniani wychowankowie mają również trudności z wejściem na rynek pracy i ekonomicznym usamodzielnieniem się. Okoliczności te w istotny sposób utrudniają realizację programu usamodzielnienia. Dlatego celowe jest podejmowanie działań wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiając młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia czy też w podejmowaniu działań na rzecz konstruktywnych zmian w swoim życiu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszczycach na dzień 31 sierpnia 2012 r. ma pod opieką 38 pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, realizujących program usamodzielnienia.

V. Cele Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014.

Nadrzędnym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy zastępczej jest :

Tworzenie warunków dla skutecznego rozwoju systemu pieczy zastępczej z ukierunkowaniem na rodzinne jej formy.

Cele szczegółowe:

1. Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwanie kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.
2. Prowadzenie szkoleń dla kandydatów oraz osób prowadzących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Organizowanie grup psychoedukacyjnych, kompensacyjnych i korekcyjnych dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz dzieci biologicznych z tych rodzin.
4. Poszerzenie oferty i dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej.
5. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
6. Podnoszenie kompetencji, kwalifikacji i umiejętności pracowników pomocy społecznej w zakresie wsparcia i współpracy z osobami prowadzącymi rodzinne formy pieczy zastępczej.

VI. Działania i sposoby realizacji.

Cel 1

Propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwanie kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.

Działania:

1. Prowadzenie kampanii społecznych, akcji i inicjatyw promujących ideę rodzicielstwa zastępczego.
2. Tworzenie i kolportaż ulotek, broszur, plakatów informacyjnych skierowanych do potencjalnych kandydatów.
3. Spotkania i rozmowy indywidualne z osobami zainteresowanymi pieczą zastępczą.

Cel 2

Prowadzenie szkoleń dla kandydatów oraz osób prowadzących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej.

Działania:

1. Prowadzenie grup wsparcia dla osób prowadzących rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka.
2. Organizowanie szkoleń podnoszących i rozwijających umiejętności i kompetencje rodzin zastępczych stosownie do sygnalizowanych potrzeb.
3. Prowadzenie szkoleń dla pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Coroczne opracowywanie harmonogramu szkoleń i spotkań dla rodzin zastępczych.

Cel 3

Organizowanie grup psychoedukacyjnych, kompensacyjnych i korekcyjnych dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej oraz dzieci biologicznych z tych rodzin.

Działania:

1. Nawiązanie współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży.

2. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych dla wychowanków pieczy zastępczej.
3. Organizacja zajęć warsztatowych o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym dla dzieci z rodzin zastępczych i dzieci biologicznych z tych rodzin.

Cel 4

Poszerzenie oferty i dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej.

Działania:

1. Organizowanie poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego stosownie do sygnalizowanych potrzeb osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej.
2. Organizowanie cyklicznych spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin opieki i wychowania dzieci i młodzieży (lekarze, pedagodzy, terapeuci, sędziowie, kuratorzy).

Cel 5

Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Działania:

1. Wspieranie wychowanków w opracowywaniu i realizacji programów usamodzielnienia we współpracy z opiekunem usamodzielnienia.
2. Wspieranie wychowanków w kontynuowaniu nauki i zdobywaniu kwalifikacji zawodowych.
3. Podejmowanie działań na rzecz pozyskiwania mieszkań z zasobów gminnych.
4. Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy oraz pomoc wejściu na rynek pracy.

5. Organizowanie grup wsparcia dla usamodzielnianych wychowanków.

Cel 6

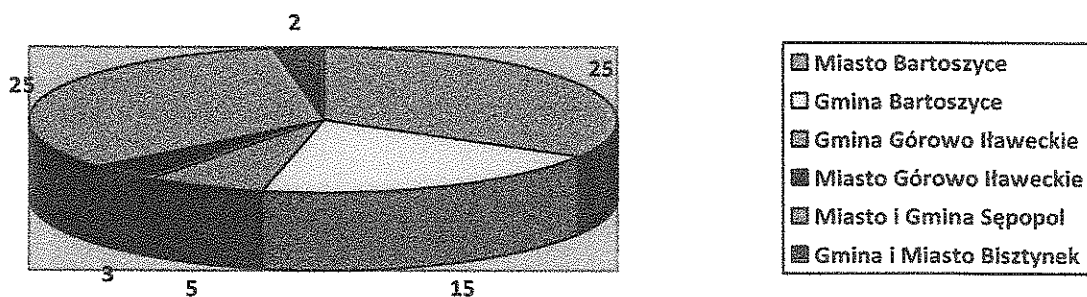
Podnoszenie kompetencji, kwalifikacji i umiejętności pracowników pomocy społecznej w zakresie wsparcia i współpracy z osobami prowadzącymi rodzinne formy pieczy zastępczej.

Działania:

1. Organizowanie szkoleń i warsztatów umożliwiających podnoszenie kompetencji pracowników w obszarach współdziałania z rodzinną pieczą zastępczą.
2. Udział w kursach i konferencjach poświęconych pomocy dziecku i rodzinie.
3. Wdrażanie innowacyjnych metod pracy z rodziną.

VII Limity rodzin zastępczych

Wykres nr 4. Liczba dzieci z poszczególnych gmin powiatu bartoszyckiego zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej na lata 2012-2014.

Źródło: dane ośrodków pomocy społecznej powiatu bartoszyckiego

Tabela nr 1. Limity rodzin zastępczych zawodowych

ROK 2012	ROK 2013	ROK 2014
1	2	2

VIII. Zakładane rezultaty realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

1. Pozyskanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
2. Zapewnienie dzieciom opieki w rodzinnych formach pieczy zastępczej.
3. Wzrost liczby rodzin zastępczych zawodowych i rodzinnych domów dziecka.
4. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej dotyczącej znaczenia, roli i organizacji rodzinnej pieczy zastępczej.
5. Wzrost wiedzy, umiejętności i kompetencji kadry pracującej w obszarze pomocy dziecku i rodzinie.
6. Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestniczenia w życiu społecznym, kontynuacji nauki, zdobywania kwalifikacji zawodowych oraz wejścia na rynek pracy.
7. Poprawa funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej.
8. Wzrost umiejętności i kompetencji wychowawczych osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

IX. Projektowane źródła finansowania Programu:

1. Środki finansowe Samorządu Powiatowego.
2. Środki z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
3. Dotacje celowe z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.
4. Środki finansowe pozyskane z funduszy Unii Europejskiej.

X. Sposób monitorowania i ewaluacji Programu o Wspieraniu Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej

Powiatowy Program o Wspieraniu Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej określa kierunki polityki prorodzinnej Powiatu w perspektywie czasowej 2012-2014r. Program ma charakter otwarty i elastyczny, i będzie podlegał ewaluacji. Pojawianie się nowych możliwości finansowych, organizacyjnych i prawnych czy też zidentyfikowanie nowych potrzeb społecznych spowoduje uzupełnienie programu o nowe zapisy. Monitorowanie będzie spełniać funkcję wewnętrznej kontroli stopnia realizacji zadań, a ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Mariusz Pilas